

המינים הפולשים

מאיימים על הטבע,
על הכלכלה ועלינו.

חייבים חוק
למניעת פלישות ביולוגיות -
כדי להגן על הטבע, בריאות הציבור והכלכלה

רע
החברה להגנת הטבע
שומרים. מחנכים. אוהבים

הדרך לביטחון אקולוגי לאומי - חוק למניעת פלישות ביולוגיות

בישראל מוכרים כבר נזקיהם של חדרונות הדקל, נמלת האש הקטנה, ויתוש הטיגריס האסייתי, מהם סובלים מיליוני אזרחים. המינים הפולשים הגרועים ביותר עדיין לא הגיעו לישראל - הם בדרך לכאן!

מהם מינים פולשים?

מינים פולשים הם בעלי חיים, פטריות, צמחים ומיקרואורגניזמים אשר זרים לטבע הישראלי, וחודרים לישראל כיבוא מכוון או בשוגג, כ"נוסעים סמויים" על גבי סחורות, מטענים וכבודה.

הסכנה

לטבע - מינים פולשים נחשבים לאיום השני בחומרתו על הטבע בעולם ובישראל. מינים אלה טורפים את החי המקומי, משנים את תנאי המערכת האקולוגית עד לבלי היכר, וגורמים לדחיקה והיעלמות של הטבע הישראלי.

לציבור - למינים פולשים עלויות כלכליות וציבוריות כבדות, המוערכות ברמה העולמית ב-1.4 טריליון דולר בשנה. מינים אלה פוגעים בתוצרת החקלאית, בתשתיות, במקורות המים, בצמחי נוי, בבריאות הציבור על ידי עקיצות מסוכנות ועוד. בבריטניה הוערך נזקם השנתי של המינים הפולשים ב 1.7 מיליארד פאונד בשנה. בארצות הברית לבדה, המין הפולש "צדפת הזברה" גרם לנזקים ישירים של 500 מיליון \$ בשנה.

הבעיה במצב הקיים

מדינת ישראל אינה ערוכה למניעת החדירה של המינים הפולשים לשטחה, ולהדברתם לאחר שהצליחו להיכנס. מערך ההגנה מפני מינים פולשים בישראל הוא כמו רשת מלאה בחורים שדרכה חודרים לישראל בעלי חיים וצמחים זרים, וגורמים נזקים אקולוגיים וכלכליים חמורים. הסמכויות למניעת התופעה והטיפול בה מפוזרות בין 8 רשויות ממשלתיות שונות! כל גוף פועל לתכלית שונה, מתוקף חוק שונה, ועם כלים חוקיים (מוגבלים) שונים.

הטיפול במינים הפולשים המאיימים על הטבע ובריאות הציבור - "נופל בין הכיסאות".

האיום	המצב הקיים
נמלים ותולעים פולשות המאיימות על הטבע ועל בריאות הציבור	אין מוגדרות "נגע חקלאי" ולכן אין לגורמי הסביבה והבריאות סמכות להנחות על אמצעים למניעת החדירה שלהן על גבי סחורות ומוצרים מיובאים.
צמחי מים וצמחי נוי פולשים המאיימים על מקורות המים והכנרת	אין גוף בעל סמכות בישראל שיכול למנוע מכירה ואחזקה של צמחי מים פולשים, והם נמכרים במשתלות ללא הפרעה.
יבוא עכבישים ועקרבים כחיות מחמד	אין גוף בעל סמכות בישראל שיכול למנוע יבוא מכוון או לא מכוון שלהם.
סרטנים פולשים המאיימים על דו - חיים	למשרד החקלאות יש סמכות מניעה וטיפול אולם מאחר ולא מדובר על איום על החקלאות אלא על הטבע אין כיום מוטיבציה ומשאבים לטיפול.
אצטלנים ו ספונים ; פטריה המאיימת להשמיד את אוכלוסיית הדו- חיים בישראל	אין גוף בעל סמכות בישראל שיכול למנוע יבוא מכוון או לא מכוון שלהם.
חסרי חוליות זעירים המסתתרים במים המלווים יבוא דגי נוי	למשרד החקלאות יש סמכות מניעה וטיפול, אולם מאחר ולא מדובר על איום על החקלאות אלא על הטבע אין כיום מוטיבציה ומשאבים לטיפול.

המינים הפולשים המסוכנים ביותר - עדיין לא חדרו לישראל. אפשר לעצור אותם!

הפיתרון - הצעת חוק למניעת פלישות ביולוגיות

הצעת החוק החדשה מתמקדת במניעה וטיפול מוקדם במינים הפולשים, מתוך הניסיון הבינלאומי שהדרך היעילה והכלכלית ביותר להתמודד עם נזקי התופעה - היא מניעה מוקדמת. הצעת החוק החדשה אינה פוגעת בסמכויות קיימות של רשויות הממשלה, אלא מוסיפה כלים חיוניים נדרשים למשרד להגנת הסביבה ולרשות הטבע והגנים, במסגרת מתואמת עם שאר הרשויות, ועל בסיס מקצועי ומדעי מתעדכן.

מה כולל החוק?

- **תכלית החוק:** עיגון התכלית של הגנה על הטבע והסביבה, הבריאות והכלכלה מפני נזקים הנגרמים מחדירה והתבססות של מינים פולשים.
- קביעת **רשימות מינים** ואמצעי ליווי האסורים ביבוא, מותרים ביבוא, או מותרים בתנאים.
- **איסור שחרור בעלי חיים** לטבע (למעט במסגרת חקלאות).
- **סמכויות למתן היתרים, ביעור והדברה של מינים פולשים**, לרבות יכולת תגובה מהירה לטיפול יעיל בפלישות.
- **מנגנוני מניעה ל"נוסעים סמויים" המגיעים על גבי הסחורות**
- **הסדרת סמכויות:**
  - החוק והתקנות באחריות השר להגנת הסביבה, הסמכות הביצועית באחריות מנהל רשות הטבע והגנים.
  - הקמת ועדה מקצועית - גוף מנחה ומתאם בין הרשויות כוועדה בין משרדית.
- **וועדה מקצועית:**
  - משרד הג'ס, רט"ג, השירותים להגנת הצומח, שירותים וטרינריים, פקיד הדיג, משרד הבריאות, אקדמיה, ארגוני סביבה.
  - ניתוח דרכי אינטרודוקציה, הצעת דרכי פעולה למניעה וטיפול, הערכת סיכון אקולוגית, הצעת רשימות מינים, ייעוץ בנושא תכניות ביעור.
  - הפחתת רגולציה באמצעות תיאום היתרים בין הרשויות.

המינים האלה עדיין לא פלשו לישראל - אפשר לעצור אותם!

ביצן מסתור התנין -
אויב לחקלאות ולטבע

Alligator Weed
(*Alternanthera philoxeroides*)

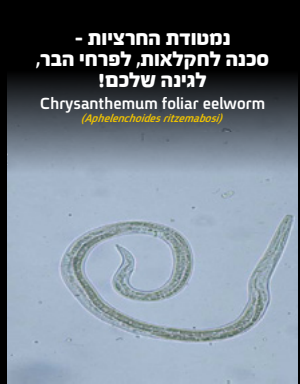
ציצת עשב משוננת -
מחסלת ענף המרעה ופוגעת בטבע

Serrated tussock grass
(*Nassella trichotoma*)

נמטודת החרציות -
סכנה לחקלאות, לפרחי הבר,
לגינה שלכם!

Chrysanthemum foliar eelworm
(*Aphelenchoides ritzemabosi*)

טרמיט-העל הפורמוסי
סכנה למבנים, תשתיות
ועצים חיים:

Formosan Subterranean Termite
(*Coptotermes formosanus*)

חלזון הבוץ הגיו-זילנדי -
סכנה לענף המדגה בישראל:

New Zealand Mud Snail
(*Potamopyrgus antipodarum*)

נובר הדקל -
העש שיכול לחסל
את ענף התמרים בישראל:

Palm borer
(*Paysandisia archon*)

הנמלה הצהובה המשוגעת -
הבריון של הטבע:
Yellow Crazy Ant
(*Myrmica ruginodis*)

התולעת השטוחה מגינאה החדשה -
סכנה לאנשים ולשבולים:

Formosan Subterranean
Termite New Guinea Flatworm
(*Polydesma chinensis*)

